

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2009 m. d. įsakymu Nr.

VARTOTOJŲ (JURIDINIŲ IR FIZINIŲ ASMENŲ) LĖŠOMIS IKI LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO ĮSIGALIOJIMO ĮRENGTŲ BENDRAI NAUDOJAMŲ ELEKTROS ENERGETIKOS OBJEKTŲ, SKIRTŲ ELEKTRAI PERDUOTI IR (AR) SKIRSTYTI, IŠPIRKIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vartotojų (juridinių ir fizinių asmenų) lėšomis iki Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo įsigaliojimo įrengtų bendrai naudojamų elektros energetikos objektų, skirtų elektros energijai perduoti ir (ar) skirstyti, išpirkimo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymu (Žin., 2002, Nr. 56-2224; 2008, Nr. 135-5228) (toliau – Energetikos įstatymas). Taisyklės reglamentuoja vartotojų lėšomis įrengtų ir energetikos įmonėms nuosavybės teise nepriklausančių bendrai naudojamų elektros energetikos objektų, skirtų elektros energijai perduoti ir (ar) skirstyti, išpirkimo tvarką, vertės nustatymą, prašymų išpirkti bendrai naudojamus elektros energetikos objektus teikimą ir eksploatavimo principus. Bendrai naudojamų elektros energetikos objektų pirkimo – pardavimo ypatumus gali nustatyti ir kiti teisės aktai, tiek kiek jų nereglamentuoja šios Taisyklės.

2. Taisyklėse vartojamos pagrindinės sąvokos:

Bendrai naudojami elektros energetikos objektai – vartotojų lėšomis iki Energetikos įstatymo įsigaliojimo įrengti ir vartotojams nuosavybės teise priklausantys elektros energijos perdavimo objektai ir bendrojo naudojimo elektros energijos skirstymo objektai – elektros energijos skirstymo tinklai su priklausiniais, kuriais elektros energija tiekama arba potencialiai gali būti tiekama ne mažiau kaip dviem vartotojams.

Bendrai naudojamiems elektros energijos skirstymo objektams priskiriami elektros energijos skirstymo tinklai su priklausiniais, nuosavybės teise priklausantys valstybei ar savivaldybėms, taip pat juridiniams ir fiziniams asmenims, kurie tiekia elektros energiją savo dalyviams ir kitiems asmenims.

Elektros energijos perdavimo objektai – elektros energijos perdavimo tinklas ir jo priklausiniai.

Pastatų elektros tinklai – pastatų vidaus elektros energijos tinklai iki nuosavybės ribos su operatoriumi.

Energetikos įmonės – elektros energijos perdavimo ir skirstymo įmonės, veiklos licencijoje nustatytoje atitinkamoje teritorijoje perduodančios ar skirstančios elektros energiją.

Savininkas – valstybė ar savivaldybė, taip pat fiziniai ir juridiniai asmenys, kuriems nuosavybės teise priklauso bendrai naudojami elektros energetikos objektai.

Įgaliotas atstovas – asmuo, kuris atstovauja savininką santykiuose su energetikos įmone bei kitais trečiaisiais asmenimis. Įgaliotam atstovui suteikiamos teisės yra apibrėžiamos savininko išduodamame įgaliojime, kurio rengimo, tvirtinimo ir kitus su tuo susijusius klausimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (Žin., 2000, Nr. 74-2262) bei kiti galiojantys teisės aktai.

Bešeimininkiai elektros energetikos objektai – energetikos įmonių naudojami į apskaitą neįtraukti elektros energetikos objektai, kurie neturi savininko arba kurių savininkai nežinomi.

Bendrai naudojamų elektros energetikos objektų išpirkimas – savininkams nuosavybės teise priklausančių bendrai naudojamų elektros energetikos objektų atlygintinas perleidimas energetikos įmonėms.

Bendrai naudojamų elektros energetikos objektų eksploatavimas – bendrai naudojamų elektros energetikos objektų technologinis valdymas, techninė priežiūra, remontas, matavimai,

bandymai, paleidimo ir derinimo darbai.

3 Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Energetikos įstatyme ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme (Žin., 2000, Nr. 66-1984; 2004, Nr. 107-3964) (toliau – Elektros energetikos įstatymas) ir kituose teisės aktuose.

4. Pagal šias Taisykles pastatų elektros tinklai neišperkami. Pastatų elektros tinklai eksploatuojami Elektros energetikos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Bendrai naudojamus elektros energetikos objektus energetikos įmonės išperka sudarydamos bendrai naudojamų elektros energetikos objektų pirkimo – pardavimo sutartis.

Energetikos įmonei pasiūlius ir savininkui neprieštaraujant, bendrai naudojami elektros energetikos objektai gali būti išperkami perduodant jų savininkams naujai leidžiamas energetikos įmonės akcijas, kurių emisijos kaina Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo (Žin., 2000, Nr. 64-1914; 2003, Nr. 123-5574) nustatyta tvarka sumokama nepiniginiais įnašais.

II. BENDRAI NAUDOJAMŲ ELEKTROS ENERGETIKOS OBJEKTŲ KAINOS NUSTATYMAS

6. Savininkų bendrai naudojamų elektros energetikos objektų kaina nustatoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymu (Žin., 1999, Nr. 52-1672), Turto vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. vasario 14 d. nutarimu Nr. 244 (toliau – Turto vertinimo metodika) (Žin., 1996, Nr. 16-426), Energetikos įstatymo ir Elektros energetikos įstatymo nuostatomis ir kitais teisės aktais.

7. Išperkant bendrai naudojamus elektros energetikos objektus, sudarant bendrai naudojamų elektros energetikos objektų pirkimo – pardavimo sutartis, šių objektų kaina yra nustatoma pagal turto ir verslo vertinimą reglamentuojančius teisės aktus.

8. Prieš kreipiantis į turto vertintojus dėl bendrai naudojamo elektros energetikos objekto kainos nustatymo, savininkas turi gauti Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos išduodamą aktą – pažymą apie bendrai naudojamo elektros energetikos objekto techninę būklę ir jo atitiktį teisės aktų reikalavimams. Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos atliekamame bendrai naudojamo elektros energetikos objekto būklės nustatyme dalyvauja energetikos įmonė ir savininkas (jo įgaliotas atstovas). Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos paslaugas apmoka į kreipėsis asmuo.

9. Savininkas ir energetikos įmonė gali susitarti dėl to, kuris iš jų kreipsis į turto vertintojus, atliksiančius bendrai naudojamo elektros energetikos objekto vertės nustatymą, taip pat gali susitarti dėl bendro turto vertintojo parinkimo bei tokio turto vertintojo suteiktų paslaugų apmokėjimo. Savininkui ir energetikos įmonei nesusitarus, į turto vertintojus kreipiasi ir už jų paslaugas apmoka savininkas.

Bendrai naudojamų elektros energetikos objektų, nuosavybės teise priklausančių valstybei, savivaldybei ar sodininkų bendrijoms, kainos nustatymui turto vertintojus parenka ir už jų paslaugas apmoka savininkas. Bendrai naudojami elektros energetikos objektai, nuosavybės teise priklausančių valstybei, savivaldybei ar sodininkų bendrijoms, gali būti parduoti energetikos įmonei už kainą, nustatomą pagal turto ir verslo vertinimą reglamentuojančius teisės aktus

10. Ginčai, kylantys tarp bendrai naudojamų elektros energetikos objektų savininkų ir energetikos įmonių dėl išperkamo turto vertinimo, sprendžiami turto ir verslo vertinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

III. PASIRUOŠIMAS BENDRAI NAUDOJAMŲ ELEKTROS ENERGETIKOS OBJEKTŲ IŠPIRKIMUI. PRAŠYMŲ PATEIKIMAS

11. Bendrai naudojami elektros energetikos objektai išperkami savininko prašymu ar energetikos įmonės siūlymu.

12. Prašymai išpirkti bendrai naudojamus elektros energetikos objektus pateikiami energetikos įmonėms, kurių veiklos teritorijoje yra prašomi išpirkti bendrai naudojami elektros energetikos

objektai.

13. Prašymus išpirkti bendrai naudojamus elektros energetikos objektus gali pateikti savininkai arba jų įgaliotieji atstovai. Valstybei ar savivaldybei santykiuose su energetikos įmonėmis dėl valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių bendrai naudojamų elektros energetikos objektų išpirkimo, galiojančių teisės aktų nustatyta tvarka, atstovauja šiuos objektus patikėjimo teise valdančios valstybės ar savivaldybės institucijos, Lietuvos bankas, valstybės ar savivaldybės įmonės, įstaigos, organizacijos.

14. Savininkas ar jo įgaliotas atstovas energetikos įmonei pateikia prašymą išpirkti bendrai naudojamą elektros energetikos objektą, kuriame nurodoma:

14.1. bendra informacija apie savininką (kai savininkas fizinis asmuo: savininko vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta, banko sąskaita; kai savininkas juridinis asmuo: pavadinimas, kodas, buveinės adresas, banko sąskaita) ir savininko įgaliotojo atstovo (jeigu toks yra) vardas, pavardė, gyvenamoji vieta;

14.2. bendrai naudojamą elektros energetikos objekto duomenys (vieta ir įrengimo data, techninės charakteristikos, informacija apie vartotojus, gaunančius energiją per bendrai naudojamą elektros energetikos objektą);

14.3. prašymo pateikimo data ir kita, savininko nuomone, svarbi informacija;

14.4. prie prašymo pridedamų dokumentų sąrašas.

15. Kartu su prašymu išpirkti bendrai naudojamą elektros energetikos objektą savininkas (jo įgaliotasis atstovas) privalo pateikti:

15.1. juridinio asmens registracijos pažymėjimo ir įstatų patvirtintas kopijas (išskyrus atvejus, kai savininkas yra fizinis asmuo);

15.2. juridinio asmens atitinkamo valdymo organo sprendimą dėl sutikimo parduoti bendrai naudojamą elektros energetikos objektą (išskyrus atvejus, kai savininkas yra fizinis asmuo);

15.3. dokumentus, patvirtinančius savininko nuosavybės teisę į energetikos įmonės išperkama bendrai naudojamą elektros energetikos objektą:

15.3.1. kai bendrai naudojamas elektros energetikos objektas yra nekilnojamas daiktas, savininkas (jo įgaliotas atstovas) pateikia valstybės įmonės Registrų centro pažymėjimo apie nekilnojamojo daikto ir teisių į jį įregistravimą nekilnojamojo turto registre kopiją (originalas pateikiamas sudarant bendrai naudojamą elektros energetikos objekto pirkimo – pardavimo sutartį), teisės aktų nustatyta tvarka suformuotą statinio kadastrinių matavimų bylą arba atitinkamą bendrai naudojamą elektros energetikos objekto techninės apskaitos bylą, papildomai, jei pardavėjas juos turi, bendrai naudojamą elektros energetikos objekto pripažinimo tinkamu naudoti aktą, techninį projektą ir kitus susijusius dokumentus;

15.3.2. kai bendrai naudojamas elektros energetikos objektas yra kilnojamas daiktas, savininkas (jo įgaliotas atstovas) pateikia objekto nuosavybės teisę įrodančius dokumentus (įsiteisėjusį teismo sprendimą dėl bendrai naudojamą elektros energetikos objekto nuosavybės teisių savininkui pripažinimo (nustatymo); statinio pripažinimo tinkamu naudoti aktą, kai bendrai naudojamą elektros energetikos objektas įgytas statybos būdu; perleidimo nuosavybėn sutartis, priėmimo iš balanso į balansą aktus, kai bendrai naudojamą elektros energetikos objektą savininkui perleido tretieji asmenys; kitus dokumentus, liudijančius savininko nuosavybę į bendrai naudojamą elektros energetikos objektą); bendrai naudojamą elektros energetikos objekto schemą, kurioje būtų nurodyta elektros linijų ilgiai, charakteristikos, išdėstymas ir kiti techniniai bendrai naudojamą elektros energetikos objekto kadastro duomenys (šią schemą (bylą) turi teisę parengti asmenys, turintys licenciją atlikti nekilnojamojo turto objektų kadastrinius (tiksluosius) matavimus); parduodančio bendrai naudojamą elektros energetikos objektą savininko rašytinį patvirtinimą, kad parduodamam turtui su trečiaisiais asmenimis nėra jokių teisminių ginčų, bendrai naudojamą elektros objektas neareštuotas, neišeistas ir pan.

15.4. bendrai naudojamą elektros energetikos objekto vertės nustatymo dokumentus su nurodyta išperkamo objekto kaina ir Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos išduotą aktą – pažymą apie bendrai naudojamą elektros energetikos objekto techninę būklę bei jo atitiktį teisės aktų reikalavimams.

15.5. atstovavimą patvirtinančius dokumentus, kai prašymą pateikia įgaliotas atstovas.

16. Bendrai naudojamo elektros energetikos objekto savininkas, parduodantis bendrai naudojamą elektros energetikos objektą, kuriuo tiekama elektros energija daugiau negu vienam vartotojui (subabonentui (subvartotojui)), energetikos įmonei pateikia patvirtintą subabonentų (subvartotojų) sąrašą ir savininko įrengto galios transformatoriaus galios paskirstymo kiekvienam subabonentui (subvartotojui) (sklypai, namai, pan.) aktą, sudarytą remiantis Skaičiuojamųjų elektros apkrovų nustatymo metodika (Žin., 2008, Nr. 3-102) ir atsižvelgiant į subabonentų (subvartotojų) poreikius.

17. Prašymas išpirkti bendrai naudojamą elektros energetikos objektą svarstomas tuomet, kai savininkai energetikos įmonei pateikia visus Taisyklių 14 ir 15 punktuose nurodytus dokumentus. Energetikos įmonė ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo išpirkti bendrai naudojamą elektros energetikos objektą gavimo dienos savininką raštiškai informuoja apie priimtą sprendimą svarstyti prašymą arba apie trūkstamus dokumentus, jeigu kartu su prašymu buvo nepateikti Taisyklių 15 punkte nurodyti dokumentai (jei pranešimas siunčiamas paštu, tai laiškas privalo būti registruotas). Savininkams pateikus visus Taisyklių 14 ir 15 punktuose nurodytus dokumentus, energetikos įmonės negali atsisakyti svarstyti prašymo išpirkti bendrai naudojamų elektros energetikos objektų.

18. Jeigu bendrai naudojamas elektros energetikos objektas teisiškai neįregistruotas (nesuformuota kadastrinių matavimų ar techninės apskaitos byla ir pan.), energetikos įmonė gali sudaryti susitarimą su bendrai naudojamo elektros energetikos objekto savininku dėl būtinų darbų ir jų atlikimo terminų. Savininko prašymu energetikos įmonė organizuoja ir sumoka už reikiamus bendrojo naudojimo elektros energetikos objekto įforminimo darbus, o jų atlikimo savikaina mažinama išperkamu bendrai naudojamų elektros energetikos objektų kaina.

19. Sodininkų bendrijų prašymai išpirkti bendrai naudojamus elektros energetikos objektus ir prie jų pridėti dokumentai, pateikti iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu nustatytų terminų, laikomi pateiktais laiku. Energetikos įmonė gali reikalauti papildyti šiuos prašymus (pateikti papildomus dokumentus) taip, kad prašymai atitiktų šių Taisyklių nuostatas.

IV. PRAŠYMŲ BENDRAI NAUDOJAMAM ELEKTROS ENERGETIKOS OBJEKTUI IŠPIRKTI NAGRINĖJIMAS IR BENDRAI NAUDOJAMŲ ELEKTROS ENERGETIKOS OBJEKTŲ IŠPIRKIMAS

20. Energetikos įmonė privalo:

20.1. per 2 mėnesius nuo Taisyklių 17 punkte nurodyto pranešimo apie priimtą sprendimą svarstyti prašymą išsiuntimo dienos išnagrinėti savininko prašymą išpirkti bendrai naudojamą elektros energetikos objektą ir apie priimtą sprendimą raštu pranešti savininkui (jei pranešimas siunčiamas paštu, tai laiškas privalo būti registruotas);

20.2. esant sprendimui pirkti bendrai naudojamą elektros energetikos objektą, pateikti savininkui bendrai naudojamo elektros energetikos objekto pirkimo – pardavimo sutarties projektą;

20.3. esant sprendimui atsisakyti pirkti bendrai naudojamą elektros energetikos objektą, savininkui raštu pateikti tokio atsisakymo motyvus (jei pranešimas siunčiamas paštu, tai laiškas privalo būti registruotas).

21. Prašymo išpirkti bendrai naudojamą elektros energetikos objektą nagrinėjimo metu energetikos įmonė bendrai naudojamo elektros energetikos objekto savininko gali prašyti pateikti reikiamą papildomą informaciją ir techniškai patikrinti prašomą išpirkti bendrai naudojamą elektros energetikos objektą.

22. Priėmus sprendimą išpirkti bendrai naudojamą elektros energetikos objektą ir šalims sutarus dėl bendrai naudojamo elektros energetikos objekto pirkimo – pardavimo sąlygų, per vieną mėnesį nuo Taisyklių 20.1 punkte nustatyto pranešimo išsiuntimo dienos energetikos įmonė su savininku turi sudaryti bendrai naudojamo elektros energetikos objekto pirkimo – pardavimo sutartį. Išperkant valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausanti turtą, sutartis pasirašoma tik tada, kai elektros energetikos objektų pardavimui ir sutarties projektui pritaria atitinkamai Lietuvos

Respublikos Vyriausybė ar savivaldybės taryba.

23. Bendrai naudojamų elektros energetikos objektų pirkimo – pardavimo sutartyse nustatoma, kad energetikos įmonės su savininkais atsiskaito per trejus metus nuo sutarties sudarymo, atsižvelgdamos į investicijų programose nustatytą lėšų, skirtų bendrai naudojamiems objektams išpirkti, kasmetinį dydį.

V. BENDRAI NAUDOJAMŲ ELEKTROS ENERGETIKOS OBJEKTŲ EKSPLOATAVIMAS

24. Savininkas atsako už bendrai naudojamo elektros energetikos objekto eksploatavimą teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis bei už jo atitiktą teisės aktų reikalavimams.

Jeigu per nustatytą terminą savininkas nepateikia prašymo arba raštu atsisako energetikos įmonės siūlymo išpirkti bendrai naudojamą elektros energetikos objektą arba per 4 mėnesius nuo pasiūlymo gavimo dienos neatsako į tokį siūlymą arba iki Taisyklių 22 punkte nustatyto termino ne dėl energetikos įmonės kaltės nebus sudaryta bendrai naudojamo elektros energetikos objekto pirkimo – pardavimo sutartis, tai savininkas privalo bendrai naudojamą elektros energetikos objektą eksploatuoti teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis ir užtikrinti, kad jis atitiktų teisės aktuose nustatytus saugumo, energetikos objektų suderinamumo ir kitus privalomus reikalavimus, arba savininkas privalo sudaryti bendrai naudojamo elektros energetikos objekto eksploatavimo sutartį su teisės aktų nustatyta tvarka atestuota įmone. Savininkai, nepardavę jiems priklausančių bendrai naudojamų elektros energetikos objektų ir nesudarę tokių eksploatavimo sutarčių, už šių objektų saugumą ir eksploatavimą atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

25. Bendrai naudojamų elektros energetikos objektų eksploatavimą kontroliuoja Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos.

26. Bešeimininkiai elektros energetikos objektai, kurie teismo sprendimu perduoti valstybės ar savivaldybės nuosavybėn, atitinkamu Vyriausybės ar savivaldybės tarybos sprendimu parduodami, išnuomojami ar kitaip suteikiami naudotis jų teritorijoje veikiančiais elektros energijos perdavimo ar skirstymo įmonei.

27. Savininkas ar jo įgaliotas atstovas, pateikdamas prašymą išpirkti bendrai naudojamą elektros energetikos objektą gali pateikti energetikos įmonei ir prašymą eksploatuoti jam priklausančius bendrojo naudojimo elektros energetikos objektus, kuriuos naudoja energetikos įmonės, iki šių objektų perdavimo energetikos įmonių nuosavybėn.

28. Energetikos įmonė turi teisę atsisakyti eksploatuoti bendrai naudojamus elektros energetikos objektus, jeigu šie neatitinka teisės aktų reikalavimų. Neatitinkantis teisės aktų reikalavimų bendrai naudojamas elektros energetikos objektas šalių susitarimu gali būti perduodamas esamos būklės eksploatuoti energetikos įmonei, jei abi šalys susitaria dėl prisiimamos rizikos, skubių tolesnių veiksmų ir atsakomybės, susijusios su bendrai naudojamo elektros energetikos objekto eksploatavimu pažeidžiant teisės aktų reikalavimus.
